

Dzīves vide
Ziemeļvidzemē —
mūsu kopējā

telpa

Materiāls ir sagatavots ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

Liesmas pielikums Nr. 8

PAŠA VEIDOTA AINAVA. Gunta Šlika īpašums Valmieras pievārtē — vēl viena sakārtota vieta mūsu pusē.

NEVAR NEPAMANĪT. Gunta reklāmas elektroniskais ekrāns, kas tiek vadīts no datora Norvēģijā. Jāņa Līgata foto

GRĀMATAS ATVĒRŠANAS SVĒTKOS. Dzejoļu krājuma autore Anna Buile, veicot ierakstus jaunajā grāmatā. Guntas Ēltammas foto

Dzīve jāsakārto līdz piecdesmit...

Nu jau divpadsmit gadus bijušais raunēnietis GUNTIS ŠLIKS dzīvo un strādā Norvēģijā. Kopā ar viņu tālajā ziemeļzemē arī sieviņa un trīs bērniņi — lielais brālis, kuram jau sešpadsmit, un mazie dvīņi. Un Guntis mums atklāja, ka drīzumā būs ģimenes pieaugums — tiek gaidīta ceturta atvasīte.

Kāpēc toreiz devāties prom no Latvijas?

Bēgām no nabadzības. Uz Norvēģiju braucu, lai nopelnītu naudu. Tur nokļuvām pareizā vietā un pareizā laikā, sevi ļoti pārādījām, un iespējas tiešām atvēras — viss izvērtās pat labāk, nekā bijām iedomājušies. Esam pakāpušies augstāk, tomēr, lai sasniegtu to, ko esam sasnieguši, bija vajadzīga liela uzdrīkstēšanās.

Ar ko Norvēģijā nodarbojaties?

Darbības joma ir celtniecība, taču specifiska — tie ir montāžas darbi banku un dažādu ofisu ēkās. Sākotnēji mēs ar diviņu brāli strādājām kādā firmā, bet pasūtītājfirma izteica vēlēšanos, lai mēs dibinām paši savu firmu. Domājām, kā būs, kad sāksim darboties patstāvīgi, jo celtniecības jomā speciālas izglītības nebija, bet uzdrošinājāmies un nodibinājām. Sākumā savu firmu reģistrējām Latvijā, tad pārcēlām uz Norvēģiju.

Būvējam speciālas grīdas un sienas no stikla. Kad atstājām sadarības firmu, tā nosolījās, ka mums uz pasūtījumiem būs pirmā roka, un savu solījumu pilda vēl šodien. Nodarbinām vairāk nekā 20 cilvēkus, pamatā latviešus, vēl arī vienu lietuvieti un rumāni. Pašlaik jau sadarbojamies ar trim nopietnām firmām. Savu uzņēmumu vadām abi ar brāli. Viņam tāpat visa trīs bērnu ģimene ir Norvēģijā, kur arī pamatā tiek investēta nopelnītā nauda, jo brālis tā kā gatavojas palikšanai, nesen arī dzīvokli iegādājies.

Un kā ar paša ģimeni, vai domas par atgriešanos Latvijā nav?

Neteikšu, ka Norvēģijā esmu nopietni iesakņojies — joprojām vairāk skatos uz Latvijas pusi. Domāju tikai latviski. Cienu norvēģus, to, ko viņi dara, bet ne īpaši iesaistoties, un tas mani pilnībā apmierina. Valodu zinu par 50%, sarunāties varu, protams, izmantojot arī angļu valodu. Tā ka sadzīvojam labi. Uzskatu, ka es Norvēģijai esmu iedevis visu, ko spēju. Un, kamēr viņi apmierināti, arī mums viss pa kabatai.

Šo īpašumu pie pašas Valmieras robežas ar mērķi to iekopt un te uzbūvēt ģimenes

māju nopirku 2013. gada beigās. Līdz tam Valmieras puse man bija sveša, bet, atzišos, esot Norvēģijā, par Valmieru uzzināju daudz vairāk, nekā dzīvojot Raunā. Domājot par īpašuma iegādi, sākumā skatījos Pilātu virzienā, tad pānteresējās par iespējām Kocēnu pusē — biju daudz laba dzirdējis par šī novada pašvaldību, ka tā bagāta ar uzņēmējjiem, ka tajā strādā pretimnākoši cilvēki. Tas arī pilnībā pierādījās. Ar pašvaldību man joprojām ir ļoti labi kontakti. Ik reizi, kad atbraucu uz Latviju, man tur durvis atvērtas, vienmēr varam aprunāties.

Šo sakopto īpašumu, kas pilsētas pievārtē redzams arī no Valmieras — Rīgas šosejas, ievērojuši daudzi. Tiesa, ne viss paveiktais redzams — lielākais skaistums paslēpies nogāzē aiz pagaidu

“Esmu dzirdējis, ka dzīve ir jāsakārto līdz piecdesmit, lai pēc tam to varētu baudīt,» saka Guntis, kurš šim atzinumam arī mēģina sekot

mājiņas. Šajos četros gados paveikts neiedomājami daudz!

Arī iegādājoties īpašumu, laimējās trāpīt pareizajā laikā un pareizajā vietā — tieši pirms zemes cenas celšanās. Cik zinu, bija arī citi interesenti, kam pēc divām nedēļām īpašums jau būtu jāiegādājas par krietni augstāku cenu. Un pašlaik tā vērtība ir ļoti cēlusies. Tā ka laikam esmu bagāts...

Pavisam te iegādājos piecus hektārus zemes, kas tagad, pēc četriem gadiem, tiešām piedzīvojuši lielas un skaistas pārvērtības. Lielu atbalstu šajā ziņā mums sniedz sievastēvs. Viss sākās ar zāģēšanu, džungļu tīrīšanu. Kad pirkto īpašumu, lejā bija servitūta ceļš, pa kuru vispār nevarēja iziet, jo viss bija aizaudzis.

Vieta ar savu izteikto reljefu ir netipiska Valmierai, tā vairāk līdzinās Raunai un ir ļoti pateicīga ainavas veidošanai. Sekojot līdzī jaunākajām teritoriju un māju dizaina tendencēm, bet saglabājot vietas unikalitāti, cenšos šo reljefa priekšrocību izmantot. Lejā tika mākslīgi izveidots diķītis, tā krastā saglabātas tur augošās eglītes, tālāk paveras skats uz bērzu birziti. Dizainers esmu es pats, tas viss ir manējais, atbilstošs manai dvēselei.

Pagaidu mājiņa turpmāk tiks veidota kā apmešanās vieta ciemos atbraukušajiem

draugiem, paziņām. Tagad, atbraucot uz Latviju, tajā dzīvojam mēs paši. Daudzi ieteikuši te veidot arī viesu māju, tomēr pašlaik pret šādu priekšlikumu iztuos ieturēti, jo vēlos saglabāt privātumu, iespēju norobežoties. Vienlaikus apzinos, ka īpašumā nepārtraukti veikt ieguldījumus, iespējams, nevarēsim. Bet, kamēr to varu atļauties, kamēr tas neietekmē ģimenes dzīves līmeni, viss ir kārtībā.

Atgriežoties pie jautājuma, vai nedomājām par atgriešanos Latvijā, teikšu — ja ir doma te celt māju (pamati tai jau ielikti), tātad ir arī doma te atgriezties. Pieļauju, ka Norvēģijā izvēlēšies palikt mūsu vecākais dēls, kas šajā ziemeļzemē ir integrējies, pašlaik viņam 16 gadi.

Esat pirmais, kas mūsu pusē ienācis

ar savu elektronisko reklāmu šosejas malā.

Tas prasīja diezgan lielas investīcijas. Drosmīgi būtu cerēt ieguldīto atgūt pēc kādiem pieciem gadiem. Doma bija citāda, bet ir pagājis gads, un tikai tagad cilvēki šo iespēju sāk pamazām iepazīt. Piemēram, igauņiem šāda reklāma jau ir topā, to izmanto ļoti daudzi. Valmieras pusē, kur darbojas daudz uzņēmēju, atdeve šajā ziņā līdz šim diemžēl bijusi maza.

Pašlaik ekrānā rotē astoņas reklāmas, no kurām četrām vieta nopirkta uz gadu. Man arī ir savs uzstādījums — vairāk par divpadsmit reklāmām arī nebūs. Katra reklāma eksponējas desmit sekundes, kas arī, manuprāt, ir optimālais laiks, lai, stendā garāmbraucot, to pagūtu izlasīt. Reklāmas ekrāns tiek vadīts no datora Norvēģijā, tostarp, lai reklāmu spilgtums netraucētu autovadītājiem, tumšajā diennaktis laikā tas pierēgulēts vakara režīmam.

Skandināviem piemērot askētiskais dzīves stils. Vai arī jūsu ģimenes māja tiks veidota līdzīgi?

Noteikti. Man šis skandināvu stils ar savu vienkāršību un reizē eleganci patīk.

Guntim vēl nav četrdesmit, un savos gados viņam izdevies paveikt daudz.

Par dzīvi un mīlestību

Decembra sākumā uz dzejoļu krājuma «Savējie» atvēršanas svētkiem Kocēnu 1. bibliotēkā bija sanākuši novadnieces Annas Builes daiļrades cienītāji, radi, draugi.

Liekas, pavisam nesen ar Annas domu un jūtu pasauli bija iespēja iepazīties, lasot pirmajā apjomīgajā izdevumā «Starp debesīm un zemi» apkopotos dzejoļus. Drīz vien tam sekoja lugu grāmatiņa «Tur tas suns aprakts», un nu jau klajā nācis otrs dzejoļu krājums — «Savējie». Daudzi viņas sarakstītie dzejoļi jau pārtapuši dziesmās, un, tā kā daļa no tiem pirmajā krājumā netika iekļauti, tas kļuvis par labu iemeslu jaunas grāmatas tapšanai.

Grāmata sākas ar dzejoļiem, kas veltīti autorei tuvajiem cilvēkiem, bet otrajā daļā atklājas Annas sapņi par mīlestību. Tāpat kā iepriekšējā izdevumā, lasītājiem ir iespēja autori iepazīt tuvāk, izlasot autobiogrāfiju un skatot fotogrāfijas.

Visu trīs grāmatu ilustrāciju autore ir novadniece Inita Jurgenberga, un arī šajos grāmatas atvēršanas svētkos neiztrūkstoši klāt bija dāmu trio «Kas ar mani», kas izpildīja dziesmas ar Annas vārdiem. Būtiski pieminēt, ka mūziku sarakstījusi trio dalībniece, grāmatas autore meita Baiba.

Anna pastāstīja, ka grāmatas iznākšanu atbalstījuši vairāki sponsori un tā tiks dāvināta visām Valmieras bijušā rajona bibliotēkām.

Veicina jaunatnes politiku

Oktoobra nogalē Kocēnu novadā bija ieradusies Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas, Latvijas Pašvaldību savienības un Latvijas Jaunatnes padomes, kā arī Burtnieku novada pašvaldības pārstāvji. Tikšanās mērķis — kopā ar domniekiem pārrunāt, kā veidot jaunatnes politiku Latvijā.

Savukārt novembrī novada domes Kultūras, sporta un jaunatnes nodaļas, kā arī Attīstības nodaļas darbinieki Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras rīkotajā seminārā apguva jaunatnes politikas plānošanas dokumentu sagatavošanas prasmes.

Iegūtās zināšanas jau tiek liktas lietā — 16. decembrī novada jaunieši aicināti uz atvērto durvju dienu Vaidavas multifunkcionālajā jauniešu centrā, lai iepazītos ar šī centra piedāvātajām iespējām un ar laiku paši iesaistītos dažādu novada jauniešu pasākumu organizēšanā.

Lappusi sagatavoja **Valentīna Brūniņa**

Dzīves vide
Ziemeļvidzemē —
mūsu kopējā

telpa

Materiāls ir sagatavots ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

Dzīvot ir interesanti!

Nekāds pārsteigums tas nav, daudzi zem tā parakstīsies, bet, ja tam bez apdomas atsaucas cilvēks ratiņkrēslā, kuru smaga avārija tomēr nav spējusi piespiest pie zemes, šai atziņai ir divkārtīga vērtība.

«Man ir ko darīt, diena ir daudz par īsu! Jā, daudz strādāju pie datora, bieži dienu pagarinot uz nakts stundu rēķina. Ko nozīmē, vai dzīve spēj cilvēku piespiest pie zemes... Sākumā pēc nelaimes, kad biju slimnīcā, daudz domāju, vai tiešām vairs nespēju dziedāt,» savulaik Valmieras puika, daudzus gadus kocēnietis ALEKSANDRS JEVDOKIMOVŠ, protams, ļoti novērtē sievas un meitas atbalstu. «Nu, kā, mēs, vīrieši, jau esam paslinki, pat vairākas reizes skatoties, neredzam, ka bikses vai kāda lieta turpat acu priekšā vien ir... Labi, ka blakus ir mammas, sievas. Arī man, pateicoties ģimenei, ir kurp tiekties un ko darīt. Bet visumā — es pats varu! Ja nu vienīgi ar ratiņiem uzbraukt uz trešo stāvu. Bet... liela taisnība ir teicienam par simt rubļiem un simt draugiem. Trāpīgi! Piemēram, Valmierā ir firma *taxi Gaīsmā*, ar kuru sadarbojos jau daudzus gadus, un varu tikt, kur vien man vajag. Šī firma ir gatava palīdzēt arī citiem ratiņniekiem, par ko Valmierā, iespējams, daudzi nemaz nezina. Vēl man ir arī diezgan daudz draugu, labu cilvēku apkārt, kuriem veselība jau palīdzēt šādiem cilvēkiem kā es. Un sanāk, ka nedēļā trīs, četras reizes man ir jāizbrauc no mājas — divreiz nedēļā uz sporta zāli Kocēnos, vienreiz nedēļā uz mēģinājumu baznīcā, jo dziedu Valmieras adventistu draudzes vīru kvartetā, vienreiz nedēļā mācos dziedāt — daudzus gadus pie Gaidas Ungures, tādu skolotāju var pameklēt! Tagad viņas darbu turpina Zane Jakune.»

Vitālijs sarunā iemet arī mazu «joku» par to, ko saklausījies kādā sarunā baznīcā: visapkārt dominē viedoklis, ka invalīdi nekur nevar tikt, tāpēc ir ierobežoti savās izpausmēs, bet, lūk, viens, kuram nav šķēršļu — viņš šogad vien dziedājis Baltkrievijā, Liepājā, Olainē, Valmierā, Rīgā... Vairākkārt tas bijis saistīts ar Aijas Freimanis kūrēto projektu par cilvēku ar īpašām vajadzībām iespējām un, galvenais, va-

SAEIMĀ kopā ar Saeimas spikeri Ināru Mūrnieci pēc fotoizstādes atklāšanas.

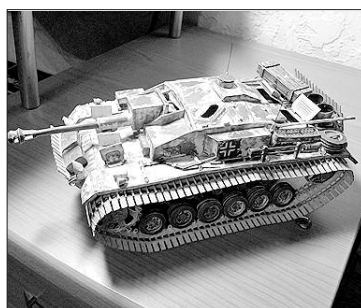
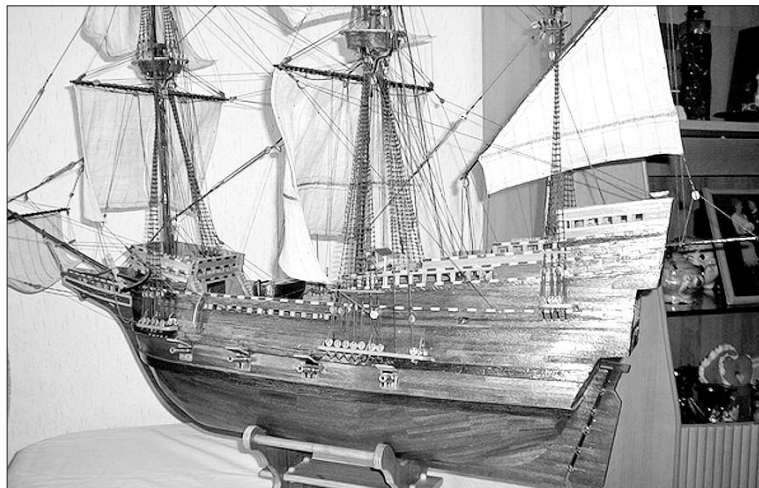
rēšanu, atainojot to dzīves milēstību apliecinošā fotoizstādē.

Un absolūti nepārsteidz Aleksandra optimisms, kas sajūtams jau pirmajās tikšanās minūtēs. «Ticību, optimismu dod Dievs. Jebkurš ticīgs cilvēks ir optimists. Un Dievu es atradu jau pirms avārijas. No dabas varam paņemt labu, sliktu laiku, bet Dievs ievirza pareizajā ceļā. Es jau arī to tikai ar laiku sapratu.» Aleksandrs atkal pamanās sarunu atdzīvināt ar sulīgu joku: «Ziniet, kā optimists skatās uz glāzi un redz, ka tā ir puspilna, pesimists — ka pustukša, bet superoptimists saka paldies Dievam, ka ir glāze, ko piepildīt, kā pats gribi. Visistākā patiesība! Manā izpratnē tas nozīmē — ja pats nekustēsies, nekā arī tev nebūs.»

Sēžot un vaidot par skumīgo likteni, dzīves grūtībām, viņam šodien nebūtu ne darba, ne aktīva dzīvesveida, kas uztur tonusā. Jā, viņam tika liegts daudz

kas, ko var darīt lielākā daļa līdzcivēku, bet viņš domāja citādāk. Jūrmalā atrada Sociālās integrācijas Valsts aģentūru, kurā mācoties neapstājās pie pirmajām grūtībām, jo līdz tam darbam ar datoru un īpaši par mājaslapu veidošanu, programmēšanu nekādu zināšanu nebija, bet nav padevies, ar asarām acīs cinījies ar mācību materiāliem latviešu valodā... Taču, ja cilvēks no sirds grib ko sasniegt, viņš pārliecinājies, palīdzība tevi sasniegs, pat negaidot. Palīdzēja ViA pasniedzēja, kas tolaik strādāja aģentūrā, sociālās darbinieces palīdzējušas tehniski saprast latviešu tekstus. «Tiku ar visu galā, paldies sievietei un bērnam, un Dievs palīdzēja.»

Aleksandrs labi runā latviski. Vai to sekmējusi arī Kocēnu latviskā vide, apkārtējie cilvēki? «Varbūt vairāk baznīcas vide, kurā esmu vienīgais krievs. Tad kur es likšos, runāju. Neslēpju,

VAĻASPRIEKŠ. Foto no personiskā albuma

biniece brīnījās, ka tos savācu dienas laikā. Kāds brīnums, Kocēnos, arī Valmierā tā notiek.»

Viņš radis ne tikai lūgt, bet arī dod. Ne jau velti Kocēnu novada pašvaldība pagājušajā gadā to novērtēja ar Atzinību par novada vārda popularizēšanu, jo viņa balss skan ne tikai Valmieras adventistu draudzes ansambli un solodziedājumos, bet Aleksandrs labprāt atbalstījis Kocēnu skolas pasākumus, uzstājoties kopā ar meitu, kura nu iejūtas viņa skolas — Pārgaujas ģimnāzijas kolektīvā.

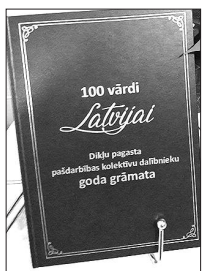
A. Jevdokimovs ir sadarbojies ar vairākiem darba kolektīviem un visur — *Elektronā*, Vidzemes Olimpiskajā centrā, *Latio*, Kocēnu sporta zālē — sastapis jaukus, atsaucīgus kolēģus, un aktīvā darbošanās viņu paglabusi arī no lielās krīzes.

«Tiešām gribas, lai dienas šad un tad ir garākas. Arī ar savu hobiju varu nodarboties ilgi un dikti,» Aleksandrs pastāsta, ka kopš 7. klases taisot visādus «štruntikus» — tankus, lidmašīnas, kuģus, laivas... «Pacietību vajag, jā, un pagaidām tā man ir. Pēdējais ir kuģis, uztaisīju tādu diezgan lielu, metrigu, ko nopirka kāds Vācijas uzņēmums. Vienu «puslielo» — uzņēmums Valmierā. Paniekojoties ieliku internetā, tiku pamanīts, un Latvijas *Maxima* vēlējās tādu dāvanu Lietuvas kolēģiem *Maxima* jubilejā.» Tā nemanot Aleksandra «štruntiki» esot «aizbraukuši» arī uz Ameriku, Indiju. «Ir man atkal kaut kas, grūtāko jau esmu uztaisījis, bet gribas katru detaļu smukāku un smukāku. Uzņāks iedvesma — būs.»

ka reizēm pietrūkst vārdu, kādu domu neprotu precīzi noformulēt latviski, tad pavaicāju, vai sarunas biedrs runā krieviski, un noskaidroju nezināmo. Bet īpašu saziņas problēmu nav. Dziedāšanā gan mani «terorizēja» par garumzīmēm, mikstajiem līdzskaņiem, bet esmu paklausīgs skolnieks, nepretojos, un sanāk.»

Arī par Kocēniem, kur sen jau ir savējais, Aleksandram savs stāsts: «Padomju laikos dzīvoju L. Laicena ielā, mācījos toreizējā 4. vidusskolā un kā jau Valmieras puikam dzīvošana kolhozā likās — neparko. Kad 2002. gadā Kocēnos nopirkām dzīvokli, sapratu, ka tā ir vislabākā vieta mazam bērnam, ģimenei: miers, klusums, zaļums, man ērta aizklūšana, kur vien vajag. Ja nu kur augstāk jātiek, vienmēr ir cilvēki, kas palīdzēs. Pagājušajā ziemā bija grūtības ar nokļūšanu līdz autobusa pieturai, lūdzu domes darbiniekiem, vai nevar izšķūrēt sniegu drusku tālāk. Biju ar mieru rakstīt oficiālu iesniegumu. Kādu iesniegumu, man atbildēja, piezvaniet, un būs izdarīts. Salīdzinājumā ar cilvēkiem, kas raksta, stāsta, ka viņi nav saņēmuši atsaucību, tas nav par mani. Man Dievs atsūta tādus cilvēkus vai situāciju, kas ir tikai labvēlīga. Kad Jūrmalā vajadzēja iesniegt dokumentus, dar-

Dikliešu 100 vārdi Latvijai

Tā ir Dikliešu pagasta amatierkolektīvu Goda grāmata — dāvana Latvijai 100. dzimšanas dienā.

Pārrunājot jauno kultūras sezonu, šāda

ideja radās kultūras un informācijas centra vadītāji Inai Krēslīnai. Viņa stāsta:

«Esam daudz pašdarbnieku — pāri simtam, kāpēc mūsu dāvana nevarētu būt pašu rakstīta grāmata ar simt lappusēm, ietverot arī vēlējumus Latvijai? Tā kā vēlējas piedalīties arī pašdarbnieki, kas vairs nedarbojas kolektīvos, bet daudzus gadus

to ir darijuši, sanāks, protams, vairāk par 100 lappusēm. Viņi arī iesāka mūsu Goda grāmatu, kurā katram ir atvēlēta viena lappuse, kurā viņš ieraksta savu pašdarbnieka stāstu, iepazīstina ar nozīmīgākajiem brīžiem, pēc paša izvēles to arī noformē un nobeigumā ieraksta savu vēlējumu Latvijai. Katrs izvēlas sev piemērotāko formu: ir stāsti,

fotogrāfijas, ir dzeja. Pricējās par mūsu jaunāko, Dauguļu deju pulciņa bērnu interesi un vēlmi izteikties. Tādi labi vēlējumi — lai visi bērni būtu priecīgi un labi mācītos, lai no Latvijas neaizbrauktu cilvēki un lai tā kļūst stiprāka, gaišāka, lai Latvijai ilgs mūžs.»

Puse Goda grāmatas jau esot aizpildīta, un ir iecere to atvērt

2018. gada 4. maijā, Baltā galdauta svētkos dikliešiem svētā vietā — Dziesmu svētku promenādē, lai interesentiem iepazīšanai un glabāšanai nodotu pagasta Dziesmusvētku muzejam.

Lappusi sagatavojuši
Maija Mežaka